

YAZAR ADI-SOYADI: BERİVAN BİNAY

BAŞLIK: TOPLUMSAL DÜZEN PROBLEMİ EKSENİNDE ANTHONY GIDDENS'İN YAPILAŞMA TEORİSİ

ÖZET

‘İnsan, niçin başkalarıyla düzenli bir toplumsal hayatı sürdürür?’, ‘Niçin insanlar her yerde birbirleriyle gündelik ilişkiler içinde yaşarlar?’, ‘İnsanlar arasındaki bağlılık ve ilişki zorunlu mu yoksa iradi midir?’ ‘Toplum bir arada tutan nedir?’, ‘Toplumsal bütünleşmeyi ne açıklar’ ya da ‘Toplum nasıl mümkün olur?’ vb. sorular sosyal bilim literatüründe sıkça ifade edilmiştir. Söz konusu soruların kaynağında, özelde sosyal bilimlerin genelde bilimin merkezi problemlerinden biri olan düzen problemi yatmaktadır.

Antik Yunan dünyasından günümüze kadar birçok düşünür tarafından ele alınan toplumsal düzen problemi, çok katmanlı bir yapıya sahiptir. Problem, insan doğasından, kişiler arası mikro-sosyal ilişkilere, toplumsal grupların yapısından ulusal ve uluslararası ilişkilere kadar birçok boyutu içinde barındırmaktadır.

Sosyal bilim literatüründe farklı bağlam ve güzergâhlarda ele alınan problem, Anthony Giddens tarafından yapılaşma teorisi ekseninde analiz edilmiştir. Giddens ontolojik muhakemelere öncelik tanıyarak sosyal teoriye sirayet etmiş düalizmleri aşmak isteyen bir düşündürür. Giddens’ın toplumsal düzen problemi analizi de daha ziyade bu düzlemde karakterize olur. Giddens toplumsal düzen problemini ne bireyin topluma bağlanması, ne ahlaki bir konsensüs ne de bir denetim/kontrol meselesi olarak görür. Giddens için toplumsal düzen problemi, çeşitli alt-sistemlere sahip bir bütünlük olan sosyal sistemlerin zamanı ve mekânı nasıl birbirine bağladığı meselesidir. Başka deyişle toplumsal düzen problemi farklı unsurların, farklı yer ve zamanları birbirine bağlayarak nasıl bütünlüklü bir karakter kazandığı problemidir. Giddens’ın toplumsal düzen problemine yönelik bu yaklaşım tarzı, sosyal teori literatüründe ayırt edici bir konuma sahiptir.

Bu doğrultuda çalışma iki eksenden oluşmaktadır. İlk eksen toplumsal düzen probleminin entellektüel arka planını eleştirel bir okumayla ortaya koyma amacıyla oluşturmuştur. Çalışmanın bir diğer eksenini ise Anthony Giddens’ın yapılaşma teorisi bağlamında, toplumsal düzen problemini ele alış tarzı oluşturur. Bu doğrultuda çalışmanın amacı toplumsal düzen probleminin sosyal teori literatüründe kavranış şeklini eleştirel bir

okumayla ortaya koyarak problemin önemine işaret etmek ve Anthony Giddens'ın toplumsal düzen anlayışının sosyal teori geleneğindeki stratejik konumunu gösterebilmektir.

Anahtar Kelimeler: Düzen,Toplumsal Düzen Problemi, Anthony Giddens, Anthony Giddens'ın Toplumsal Düzen Anlayışı, Yapılaşma teorisi.